

INFORMACIJE I OSVRTI

---

doi: 10.3935/rsp.v18i1.986

**MEĐUNARODNA ZNANSTVENA
KONFERENCIJA:
SOCIJALNI RAD I BORBA
PROTIV SIROMAŠTVA I
SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI
– PROFESIONALNA
USMJERENOST ZAŠTITI I
PROMICANJU LJUDSKIH PRAVA**

Mostar, 20. – 23. listopada 2010.

U Mostaru je od 20. do 23. listopada 2010. godine održana prva međunarodna znanstvena konferencija »Socijalni rad i borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti – profesionalna usmjerenost zaštititi i promicanju ljudskih prava«. Organizatori su bili Zaklada Marija de Mattias i Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru – Studij socijalnog rada u partnerstvu sa Studijskim centrom socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Newman University, Wichita, Kansas i University of St. Thomas, St. Catherine University, St. Paul, Minnesota iz SAD-a. Sudjelovalo je 219 sudionika iz 17 zemalja iz različitih struka. Sudionici su imali priliku slušati šest istaknutih stručnjaka na plenarnim izlaganjima te kroz 80-ak radionica, okruglih stolova i simpozija, 10 poster prezentacija i 3 studentske sekcije, sudjelovati u raspravama i razmjeni iskustava. Glavni ciljevi konferencije bili su: osvijestiti postojeće suvremene probleme i pitanje ljudskih prava u raznovrsnim područjima socijalnog rada; potaknuti međunarodnu i interdisciplinarnu suradnju okupljajući stručnjake iz područja znanosti i prakse socijalnog rada te srodnih zvanja; potaknuti aktivan pristup socijalnog rada i srodnih zvanja šireći spoznaje o mogućnostima promocije i zaštite ljudskih prava, socijalne pravde, podizanja kvalitete

života socijalno osjetljivih skupina, s posebnim naglaskom na prevenciji i suzbijanju siromaštva i socijalne isključenosti.

Konferencija se održavala kroz četiri tematska područja: Suvremena socijalna pitanja, Kvaliteta života i položaj socijalno osjetljivih skupina, Društveno angažirano djelovanje u zaštiti ljudskih prava, Obilježja socijalnog rada i suvremeni društveni izazovi.

Konferencija je započela svečanim otvaranjem i prigodnim pozdravnim govorima uvaženih gostiju i organizatora konferencije. Nakon toga uslijedilo je prvo plenarno predavanje koje je održao prof. Vlado Puljiz s Pravnog fakulteta, Studijskog centra Socijalnog rada u Zagrebu.

Prof. Puljiz istaknuo je važnost socijalnih prava za prevladavanje siromaštva i socijalne isključenosti u modernom društvu te osiguravanje pristupa za njihovo ostvarivanje. S obzirom na krizu socijalne države, a s tim i socijalnih prava, sve veću ulogu u ostvarivanju tih prava ima civilno društvo, pojedinci, pa i tržište. Umjesto o »socijalnoj državi«, govori se o »socijalnom društvu«. Za svaku zemlju bitno je utvrditi razinu stvarno postojećih, ali i potrebnih socijalnih prava koje je u mogućnosti ponuditi svojim građanima, ali i identificirati poteškoće na koje nailazi u primjeni socijalnih prava. Upravo je tu bitna uloga socijalnih radnika jer je na temelju njihovih saznanja i prijedloga potrebno razvijati programe borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti na višim razinama.

Prof. Nino Žganec s Pravnog fakulteta, Studijskog centra socijalnog rada u Zagrebu održao je plenarno predavanje pod naslovom »Ljudska prava i socijalni rad – zajednička prošlost i neizvjesna budućnost« u kojem se osvrnuo na tradiciju proučavanja i promocije zaštite ljudskih prava kroz cijelu povijest profesije socijalnog rada. Sve ono što donosi globalizacija i suvremeno društvo uvelike dovodi u pitanje budućnost do-

stignutih i zajamčenih ljudskih prava. Sve ovo predstavlja ozbiljan izazov za budući razvoj struke socijalnog rada.

Prof. Leopold Neuhold sa sveučilišta Karl Franzens u Grazu govorio je u svom plenarnom izlaganju o ljudskim pravima utemeljenim na ljudskom dostojanstvu sa stajališta kršćanske etike. Naglasio je kako ljudska prava ne mogu postojati kao apstraktna prava, nego se moraju prenijeti u svakodnevni život. Kršćanska socijalna etika vidi osnivačku osnovu za ljudska prava u čovjekovom stvaranju na sliku Božju i u smislu svetosti pojedinca i njegove savjesti. Stoga, ljudska prava nisu prenesena na čovjeka od strane države ili neke druge institucije, nego su dodijeljena čovjeku jer je čovjek.

Prof. Klas Borell sa sveučilišta u središnjoj Švedskoj, odsjeka za socijalni rad, u svom je izlaganju dao poveznicu islama i kršćanstva s pojmom ljubavi koji se proteže u obje tradicije. U novije vrijeme istraživači koji se bave socijalnim radom sve veću pozornost pridaju odnosu između vjerskih uvjerenja i socijalnog rada. Prof. Borell izložio je nalaze studije u Švedskoj o uzrocima i funkcijama dobrovoljnog socijalnog rada koji obavljaju kongregacije u suradnji sa širom, društvenom zajednicom.

Prof. Barbara W. Shank sa sveučilišta St. Thomas, sveučilišta St. Catherine, St. Paul iz Minnesote u Sjedinjenim Američkim Državama govorila je o važnosti katoličkog poučavanja na socijalnom području zbog njegove podudarnosti s vrijednostima i etikom socijalnog rada. Kao takvo, katoličko učenje je vrijedan resurs za jačanje sadržaja socijalne pravde u okviru školovanja za socijalni rad.

Prof. Steven E. Dunn sa sveučilišta Newman iz Kansasa u Sjedinjenim Američkim Državama također je govorio u kontekstu obrazovanja, s temom »Brižne učionice promiču socijalnu pravdu i socijalni/emocionalni razvitak« te izdvojio obrazo-

vanje kao kritičnu kariku u zaštiti i podršci najugroženijih društvenih skupina u svijetu. Autor pridaje veliku važnost učinkovitim nastavnicima jer moraju stvoriti klimu za učenje kojom se podržava i očekuje razvoj brižnih odnosa među učenicima, između nastavnika i učenika, te između učenika i predmeta učenja. Ovakvim načinom obrazovanja promiču se odnosi u kojima su društvene mreže vrijedna sredstva koja omogućuju ljudima izgradnju zajednice i predanost jednih drugima, poboljšavajući komunikacijske vještine, sposobnost odgovornog donošenja odluka i vještine upravljanja sobom i drugima.

Prva međunarodna znanstvena konferencija socijalnog rada u okviru studija za socijalni rad u Mostaru bila je od iznimnog značaja za afirmaciju profesije socijalnog rada kako u Bosni i Hercegovini tako i šire. Postignut je velik je uspjeh u uspostavljanju veza i suradnje sa studijima socijalnog rada iz drugih zemalja. Konferencija je rezultirala vrijednim zaključcima i smjernicama za daljnji razvoj profesije socijalnog rada, zaštitu najugroženijih i razvoj mreža suradnje. Siromaštvo i socijalna isključenost prepoznati su kao suvremeni izazovi socijalnog rada. Socio-ekonomske nejednakosti prožimaju suvremeno društvo na različitim razinama: od globalnih, nacionalnih, lokalnih te nastalih na temelju različitih osobnih obilježja (poput dobi, spola, psihofizičkih značajki i sl.). Zbog toga se iznimna pozornost posvećuje ranjivim društvenim skupinama, posebice djeci, mladima, starijim osobama i osobama s invaliditetom. Govoreći o zaštiti djece i njihovih prava, istaknuta je potreba veće podrške udomiteljstvu i posvojenju djece bez roditeljske skrbi. Institut udomiteljstva i posvojenja treba imati svoje ishodište u zakonima, sudskoj praksi koja je definirana efikasnijom i kvalitetnijom procjenom i intervencijom kako bi se pravovremeno zaštitio najbolji interes djeteta. Navedeno

se može ostvariti ulaganjem u razvoj nesrodničkog udomiteljstva svih kategorija korisnika što dovodi do unapređenja samog instituta udomiteljstva.

U ostvarivanju boljeg društvenog položaja osoba s invaliditetom važno je razvijati sustavne procese osnaživanja, zagovarati i ostvarivati inkluziju osoba s invaliditetom, prevenirati samoizolacije i senzibilizirati poslodavce za zapošljavanje zaposlenika s invaliditetom.

Potrebno je raditi na senzibilizaciji lokalne zajednice za prepoznavanje i sankcioniranje nasilja nad starijim osobama te promovirati pozitivnu sliku o starijim osobama kroz medije, pružanjem podrške članovima obitelji koji skrbe o starijima doprinosti prevenciji spomenutog nasilja i podizanju kvalitete života starijih osoba.

Prepoznata je potreba mijenjanja patrijarhalnih obrazaca poimanja rodničkih uloga te razvijanja programa kojima će se osnaživati žene koje se iz različitih razloga nalaze u posebno ranjivom položaju.

Društveno partnerstvo istaknuto je kao temelj djelotvorne zaštite ljudskih prava i promicanja socijalne pravde. Centri za socijalnu skrb su tijela koja mogu biti promotori partnerstva u lokalnoj zajednici na način da povezuju djelovanje organizacija civilnog društva i državnih institucija kroz zajedničke projekte. Za razvoj kvalitetnog civilnog društva iznimno je važan volontizam pa je stoga potrebno pronaći načine za njegovo razvijanje i promicanje.

Socijalni rad također ima zadatak pronaći načine za djelovanje u ostalim područjima ljudskog života, poput obrazovanja, palijativne skrbi, radnim organizacijama i poduzećima, zdravstvu, ali i u različitim organizacijama civilnog društva.

Socijalni radnici trebaju biti nositelji promjena u društvu i promicatelji socijalne pravde. Kako bi to ostvarili, potrebno je unaprijediti profesiju na različite načine: promicati samostalnost studija socijalnog

rada, osnivati komore socijalnih radnika, osigurati primjerene uvjete rada i razviti modele zaštite mentalnog zdravlja pomagača. Također, važno je unaprijediti obrazovanje socijalnih radnika kroz razvoj specijaliziranih studijskih programa i angažiranje studenata već tijekom studija i praktičnim područjima socijalnog rada.

Tanja Penava i Maja Nižić

doi: 10.3935/rsp.v18i1.984

BERLIN CONFERENCE 2010: TOWARDS CITIZENS' EUROPE

Berlin, 20 November 2010

The fourth Berlin conference – organised by the *A soul for Europe* civil society initiative (<http://www.asoulforeurope.eu/>) was welcomed by the *Haus der Kulturen der Welt*. The three interlinked ideas behind the initiative are that 1) Europe consists primarily of individuals and not institutions and regulations; 2) culture is the symbolical *glue* that connects Europe and; 3) there is a need for a more direct connection between civil society, culture, business and policy-makers.

The Berlin conference initiative started in the year 2004 and since then it has developed from Berlin-based, civil society initiative into a trans-European decentralised network with offices in Amsterdam, Porto, Tbilisi, Belgrade, Berlin and Brussels. As it currently numbers over 500 participants from civil society organisations, media, business, politics, arts and culture, it can be